

tudott megalkudni és amilyen életerős, szívós, engesztelhetetlen és őserjú volt gyűlölete, olyan elemi és igaz e mindennekfölött igazságra törekvő lélek rajongó szeretete és viharos, önfeláldozó gyöngédsége. Ő mindazt a gyöngédséget és gondot, amit gyermekkorában és ifjúságában annyira nélkülözött, rápazarolta másokra, a más gyermekeire, hogy azoknak gyermekkorát és azoknak ifjúságát bearanyozza.

A színészetéről vallott hitvallását így mondta el egyik könyvében: »Szép és fölséges színészet, amely megengeded nekünk, hogy mindig a széppel foglalkozzunk, hogy a remekműveket a mi ajkunk közvetítse és a nagy költők prometheusi lángjánál melegedjünk és fényeskedjünk — én hódolattal, alázattal, hálával szeretlek és büszke vagyok a színész névre!«

Emlékiratai — ugyan esonkán — halála után jelentek meg. E tragikus önvallomás utolsó soraiban, melyeket öccse házában, Rábatamásiban vetett papírra 1925. augusztusában, így tesz pontot élete műve után: »Az élet rejtelmes törvényszerűsége folytán a dolgok úgy végződnek, ahogy elkezdődtek. A homály, amely bölcsőmet fedte, borítja be nemsokára halálos ágyamat is. Forgácszedéssel kezdtem a győri ácstelepen, csibecetetéssel végzem Rábatamásin. Ami közbeesik: rövid fölrepülés volt a fénybe, ahonnan nemsokára vissza kell szállnom az örök homályba.«

(*Fölhasznált forrásművek:* Jászai Mari emlékiratai. Jászai Mari: A tükröm. Jászai Mari: Színész és közönség. Hevesi Sándor: A színjátszás művészete. Ditrői Mór: Komédiások. Beöthy Zsolt: Színházi esték. Balassa Imre: Színpadi problémák. Balassa Imre: Emlékbeszéd Jászai Mariról. Silberstein Ötvös Adolf: Dramaturgiai dolgozatok.) (*Balassa Imre.*)

Jászai Mariska, színésznő. (Lásd: Molnár Gyuláné.)

Jászai Olga, színésznő, sz. 1880. okt. 15-én, Budapesten. Színpadra lépett 1897-ben. 1928-ban nyugdíjba vonult.

Jászapáti-i színészet. 1885. okt. havában Kárpáthy György színtársulata játszik Jászapátin. 1914. júl. havában színpártoló egyesület létesítését tervezték.

Jászberényi Adolf, városi tisztviselő és hírlapíró, sz. 1865. dec. 14-én, Jászberényben, megh. 1889. szept. 7-én. 1883-ban a 7. gimnáziumi osztályt félben hagyva, Szegedi Mihály színtársulatánál színészé lett, Nagykőrösön. Innen Ceglédre ment, ahol »a társulatnak oly rossz szul ment, hogy ez ifjú kénytelen volt a színésztől örökre megválni«. (Színészeti Közlöny, 1885. jan. 8.). 1884-ben a »Gyöngyös« c. lap segédszerkesztője lett.

Jászberényi Imre, segédszínész, sz. 1896-ban, Párizsban. Színpadra lépett 1924-ben.

Jászberényi színészet. Jászberényben már 1827-ben játszottak magyar színészek. A színpad a községházán volt felállítva. Műkedvelő ifjak 1827. Bőjtelőhava 4-ik napján előadták Kisfaludy Károly »Ilkák-ját. 1834. szept. 13-án Balogh István társulata működik itt. 1871. júl. havában Hubay Gusztáv, 1882. augusztus havában Völgyi György az itt járt színigazgatók. Később Báródy Károly, Komlóssy József, Pesti Ihász Lajos, Halmai Imre, Szabadhegyi Aladár, Miklóssy Gábor stb. igazgatók kaptak engedélyt. A későbbi években a Bathó-kertben épített színpadon játszottak. A színügygyámoló-egylet megalakult 1886. jan. havában. Újabb időkben a színészek a Lehel-, illetve Pannónia-kávéházban tartanak előadást. Évenként kétszer látogatnak ide színtársulatok: tavaszkor és kora nyáron. A színi-idény 4—6 hétig szokott tartani. A hatóság készpénz-segéllyel és kedvezményes helyiség-átengedésével szokta a társulatokat támogatni. A színügyek referense: dr. Almásy Antal, városi jegyző. Sajó Vilmos és Halmi Jenő színigazgatók a háborús évektől jártak itt. A város színésztörténeti nevezetessége, hogy itt született Déryné, (L. o.) akinek szülőházát 1929. szept. 29. leplezték le, ugyanakkor Pethes Imre lakóházát is megjelölte a hálás utókor.

Jász-Kun-Kerület. 1792. karácsony havában 103 forintot küldött Pest vármegyéhez a magyar színészet támogatására.

Jászkuerti Ferenc, színész, sz. 1884. okt. 10-én, Bajmokon (Bács m.). Színpadra lépett 1907-ben.